

The Cranberry Company: landbouw waar de natuur beter van wordt

Dit is één van de projecten waar het Nationaal Groenfonds bij betrokken is.
Kijk op nationaalgroenfond.nl voor meer inspirerende voorbeelden.

Op de veenweidegebieden in de Krimpenerwaard is Bart Crouwers gestart met cranberry's telen. Een innovatief, economisch renderend boerenbedrijf in het veen, dat de motor wordt voor de natuurontwikkeling in het gebied. Het Nationaal Groenfonds ondersteunt dit project met geld, netwerk en kennis.

Bart Crouwers begon in 2015 met zijn project om cranberry's te gaan telen in de Krimpenerwaard. 'Ik was lange tijd bestuurlijk actief in dit gebied en van daaruit betrokken bij het zoeken naar een vorm van landbouw die zich beter verhoudt met het niet bemalen van veen. In dit gebied is 90% van de landbouwactiviteiten melkveehouderij. Daarvoor is bemalen nodig en dat leidde tot steeds verdere inklinking van het veen. Uiteindelijk zou het een grote badkuip worden. Door onderzoek van het Veenweide Informatie Centrum wist ik dat cranberry telen een mogelijkheid zou zijn. Onder de bestaande agrariërs was het enthousiasme hiervoor nul, maar ik vond het te mooi om niet te doen: cranberry's zijn supergezond en de teelt is goed te combineren met natuurbeheer. In 2015 besloot ik om het zelf op te

pakken. Na een tijdje vond ik in Gerard Harleman een compagnon en mede-investeerder. Hij kent de wereld van groente- en fruitinkoop erg goed.'

Natuur en landbouw combineren
'Stap 1 was het regelen van de plantjes. Uitgaande van 10 hectare grond had ik 400.000 planten nodig. Uiteindelijk

'Natuur aanleg in combinatie met landbouw, dat was het doel. Cranberryteelt is het middel'

vond ik een kweker in Veenendaal die ze voor mij kon gaan stekken. In augustus 2015 heb ik de bestelling gedaan, gefinancierd met eigen geld,

maar wel met het vertrouwen dat gemeente, waterschap en provincie mijn plannen in principe steunden. Dat was mede te danken aan de steun die het Nationaal Groenfonds van meet af aan uitsprak.' Jac. Meter was namens het Nationaal Groenfonds betrokken bij het project van The Cranberry Company. 'Bart Crouwers wist als oud-wethouder, verantwoordelijk voor natuuraanleg in de Krimpenerwaard, wat mogelijk en nodig was in dat gebied. Natuuraanleg in combinatie met landbouw, dat was het doel. Cranberryteelt werd het middel. Een economisch rendabel project waar de natuur beter van wordt, dat past bij het Groenfonds, daarom waren we er meteen enthousiast over.'

Erfpachtcontract passend maken
'Na het regelen van de plantjes, moest

>>>

ik grond vinden voor mijn onderneming. In de Krimpenerwaard is 2200 ha aangemerkt als natuurontwikkelingsgebied. Ik dacht: geef mij zo'n stuk grond en ik kan laten zien dat natuur en landbouw goed samengaan. Ik hoef niet te bemesten, cranberry's doen het goed op schrale grond met een hoog waterpeil. Het leek mij niet ingewikkeld, maar landbouw toelaten in een natuurgebied had toch nogal wat voeten in aarde. Pas in de zomer van 2016 ging de stuurgroep akkoord met het verpachten van 18 ha grond: de helft voor natuurontwikkeling en de helft voor de cranberryteelt. Dat moest toen nog in een zakelijk contract gegoten worden en ook dat bleek niet simpel. De provincie wilde in eerste instantie maar voor zes jaar een pachtcontract sluiten. Maar een investering van een half miljoen doe je niet voor zes jaar! Ik wilde minstens voor 30 jaar. Als je als overheid wilt dat ondernemers privaat geld in natuurontwikkeling gaan steken, dan moet je in dit soort zaken ook meedenken. Ook hierbij heeft het Groenfonds mij goed geholpen.' Jac. Meter van het Groenfonds vult aan: 'Voor de provincie is het belangrijk dat met behulp van zo'n contract haar beleidsdoelen gerealiseerd worden. Maar voor de ondernemer moet zo'n contract werkbaar zijn en voor een bank moet het financierbaar zijn. Wij hebben geholpen om het erfpachtcontract zo op te stellen, dat alle partijen ermee uit de voeten kunnen.'

Nieuw verdienmodel

De planten en de grond waren geregeld, toen de financiën nog. Omdat er van cranberryteelt nog te weinig informatie beschikbaar is over de opbrengsten, was het voor reguliere banken nog lastig om in te stappen. Het Groenfonds was wél bereid in te stappen. Jac. Meter: 'Het feit dat hier landbouw en natuur op een goede manier gecombineerd kunnen worden, maakt dit project voor ons waardevol. Bart Crouwers heeft veel onderzoek gedaan naar cranberryteelt en hij heeft een compagnon die veel weet van de afzet van agrarische producten. De combinatie van inhoudelijke kennis, het hebben van een bestuurlijk netwerk en de gedrevenheid en het vermogen om ook de afzet te realiseren, maakt dat wij het als Groenfonds verantwoord achtten om dit project ook financieel te steunen.'

Goede resultaten verwacht

'De helft van de 18 ha is inmiddels beplant met cranberrystruiken, de andere helft is voor natuurontwikkeling. De eerste plantjes bloeien inmiddels en het inrichtingswerk is afgerond. We hebben onder andere een veenput gegraven, waar amfibieën en insecten op afkomen. Dat is dan ook weer gunstig voor de weidevogel populatie. Wij monitoren hier jaarlijks, om te zien hoe de natuur zich ontwikkelt. In 2019 wordt de eerste oogst cranberry's verwacht. We maken ons weinig zorgen over de afzetmarkt. In

Nederland is nog maar weinig bedrijfsmatige cranberryteelt en de vraag stijgt alleen nog maar, zeker naar biologische teelt. Wij verwachten op alle fronten goede resultaten: voor de natuur én voor ons landbouwproject.'

Winst voor de natuur

- Toename soortenrijkdom planten en dieren
- Einde aan bodemdaling van veengebied
- Geen bestrijdingsmiddelen nodig voor een goede oogst
- Economische drager voor natuurontwikkeling

Nationaal Groenfonds

Nationaal Groenfonds zet zich in voor een groener Nederland met diensten op het gebied van financiering, draagvlak, advies en financieel beheer. Het Groenfonds ontwikkelt innovatieve financiële instrumenten en slaat een brug tussen publieke en private middelen. De unieke combinatie van kennis over groen en geld en een breed netwerk versnelt projecten, verbindt partijen en biedt inzichten die rendement opleveren voor de groene leefomgeving in de breedste zin van het woord: natuur, landschap, lucht, water, biodiversiteit en beleving.